

HAAPAVESI, VEDENLAATUTUTKIMUKSET 2013

Tulosten tarkastelua

Saimaan Vesi- ja Ympäristötutkimus Oy selvitti Saimaan Haapaveden vedenlaatua Ruokolahdella Sininen Haapavesi -hankkeessa. Rehevyytasoä ilmentävä a-klorofylli määritettiin kahdeksasta eri näytteenottopisteestä sekä heinäkuussa (15.7.) että elokuussa (27.8.). A-klorofyllin määrä kuvastaa lehtivihreällisten planktonlevien runsautta vedessä. Lisäksi kahdesta pisteestä otetuista näytteistä tehtiin kasviplanktonanalyysi eli määritettiin kasviplanktonin määrä ja lajisto. Vertailun vuoksi tutkittiin vedenlaatu myös Vuosalmen länsipuolella, Suur-Saimaalla.

Elokuussa v. 2013 koko Haapaveden rehevyytaso oli suurempi (a-klorofylli k.a. 4,2 µg/l) kuin heinäkuussa. (k.a. 3,0), mikä on tavanomaista. Korkeimmat klorofylli- eli lehtivihreätasot tutkitulla alueella esiintyivät Tetriniemen itäpuolella Syyspohjanlahden suulla (5,1 µg/l) sekä Haapavedenselän pohjoisosassa, Haapaniemen ja Kotkatsaaren välisellä vesialueella (5,0). Pienimmät arvot olivat Tuomalanlahdella (3,9), jossa näkyy Suur-Saimaan sekä toisen Salpausselän pohjavesien vaikutus. Suur-Saimaan puolella, jossa vesi on niukkaravinteista, arvo oli vain 1,7.

Haapaveden klorofylliarvot 1- 5 µg/l ilmentävät *karua eli oligotrofista* vedenlaatua. Tutkituissa paikoissa vain Syyspohjanlahden suulla a-klorofyllitaso oli hieman yli 5 µg/l, mikä osoittaa *alkavaa rehevöitymistä*, ts. *mesotrofista* vedenlaatua. Vertailun vuoksi mainittakoon, että v. 2012 tehty kasviplanktonitutkimus sekä läntisellä että itäisellä Pien-Saimaalla kuvasti alkanutta rehevöitymistä tai keskirehevyyttä. Soinilansalmella vuoden 2013 arvot olivat 3,4 (k.a. kahdesta pisteestä) pengertien pohjoispuolella ja 3,2 pengertien eteläpuolella.

Vertailtaessa Kouvonselän rehevyytasoä elokuussa vuosina 2008 – 2013 huomataan, että rehevyytaso on ollut korkeimmillaan v. 2009 – 2011 (yli 5) ollen nyt 4,3 µg/l. Haapavedenselän pohjoisosassa, Haapaniemen ja Kotkatsaaren välisellä vesialueella rehevyytaso on noussut samaan aikaan 3,5:stä 5,0:een. Myös Rantalinnan edustalla, syvänteen kohdalla, rehevyytassossa on lievä nouseva suuntaus. Muista pisteistä tietoa ei ole saatavilla, mutta arvatenkin kehitys on samansuuntainen muuallakin Haapavedellä.

Kasviplanktonitutkimus tehtiin sekä Soinilanlahdelta että Haapaveden selän pohjoisosasta, Haapaniemen ja Kotkatsaaren välistä. Soinilanlahdella, Aisaniemen länsipuolella Äitsaassa kasviplankton kuvastaa tyydyttävää vedenlaatua biomassan suhteen. Elokuussa paljain silmin näkymätön Gonyostomum semen –limalevä esiintyi runsaana. Se viihtyy melko rehevissä järvivesissä ja haittaa jonkin verran uimista. Haapaveden selän pohjoisosassa kasviplankton kuvastaa hyvää vedenlaatua biomassan suhteen. Siellä puolestaan esiintyi jonkin verran sinilevää. Tilanne on kuitenkin haitallisten sinilevien suhteen vielä hyvä.

Tetriniemen osakaskunta teetti vedenlaatututkimuksia Syyspohjanlahdella ja sen läheisellä Sourunlahdella 8.7. ja 27.8.2013. Elokuun a-klorofyllipitoisuudet olivat niissä 5,2 ja 5,1 µg/l.

Sekä klorofyllitutkimus että planktonitutkimus kertovat Haapaveden alkaneesta rehevöitymisestä ja siitä, että vesiensuojelun eteen on tehtävä töitä, jottei tilanne vesistössä huononisi. Vesiensuojelutoimia tarvitaan esim. Syyspohjanlahdella.

Helena Kaittola
ympäristöinsinööri, FM
Imatran seudun ympäristötoimi
Hankekoordinaattori
Sininen Haapavesi -hanke